
STÂNĂ

Revistă Profesională și de Cultură

**Organ al Oierilor din
întreaga țară**

*

MOTTO:

Doina e a noastră! Munților
noi le dăm viață și le mărim
farmecul ce au! Noi cunoa-
ștem glasul tainic al izvoa-
relor! Noi ne-am înfrățit cu
bradul!

DIRECTOR:

NICOLAE MUNTEAN

*

„STÂNA“

ORGAN AL OIERILOR DIN INTREAGA ȚARĂ

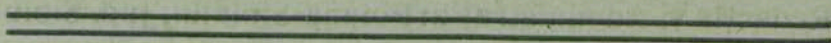
APARE IN FIECARE LUNĂ

ABONAMENTE:	
Pe un an	Lei 100
Pe 6 luni	” 60
Exemplarul	” 10

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
POIANA-SIBIULUI
JUDEȚUL SIBIU

CUPRINSUL:

8 Iunie	„Stâna“
In legătură cu valorificarea lânii	Nic. Muntean
Calitatea produselor laptelui	I. Dăncilă
Hotărârea flăcăului oier	N. Cioran
Problema industriei laptelui la noi și în alte țări	I. Dăncilă
Teniaza sau panglica mieilor	Dr. I. Dumitru
Criza	Ilie Mănițiu
Alpinism și perspective	Victor Gh. Cosma
Pagina economică	I. D.
Pagina U. O.	* * *
Informațiuni	* * *

8 Iunie.

Ne sunt prea cunoscute furtunile, care s'au abătut veacuri dearândul asupra neamului nostru și tot atât de bine știm, că Milostivul Dumnezeu în zile de grele încercări și complicate incurcături, nu ne-a lipsit de grija și ajutorul Său.

Pentru lauda și preamărirea Lui avem sărbătorile bisericesti de peste an, când fiecare ins se duce la sfânta biserică spre a-și îndeplini obligațiile creștinești, aducându-I mulțumirile ce se cuvin pentru darurile revărsate din belșug asupra noastră și pentru a-I cere purtarea sa de grije pentru zilele viitoare!

Pe lângă sfintele sărbători bisericesti avem și zile de sărbătoare ale neamului — sărbătorile naționale — date nouă și patronate de Însuși Atotputernicul Părinte, ca să preamărim marile evenimente, cari formează cununa strălucitoare a străduințelor împlinite din jertfa atâtor generații de martiri și eroi, morți pe altarul sfânt al năzuințelor și dorurilor românilor!

Sărbătorile naționale sunt luminile, cari ne luminează cărările; vetrele de foc, cari ne încălzesc nădejile și izvoarele vii din cari luăm puterea de sacrificiu pentru apărarea gliei strămoșești și a tot ce este bun românesc!

Zi de mare sărbătoare a neamului este și ziua de 8 Iunie, când Majestatea Sa Regele Carol II, iubitul nostru Suveran, s'a urcat pe tronul marilor și glorioșilor Săi înaintași, din înălțimea și strălucirea căruia veghiază și conduce cu înțelepciune, bunătate, dreptate, credință și bărbăție destinele poporului românesc, care îl ascultă cu supunere și urmează fără șovăire!

MAJESTATE,

Toată suflarea românească, dela nevinovații copii și până la bătrânii gârboviți sub povara anilor, înalță azi rugăciuni fierbinți către Tatăl Ceresc, rugându-L să Vă dăruiască multe zile fericite și să Vă învrednicească de domnie glorioasă.

Să trăiți Majestate, împreună cu întreaga Augusta Voastră Familie Domnitoare!

Să trăiască Măria Sa Marele Voevod Mihai, nădejdea de mâine a neamului nostru!

„Stâna“.

În legătură cu valorificarea lânii.

Nic. Muntean

În numărul 4 al revistei de pe Aprilie crt. am publicat *memoriul*, pe care U. O. l-a înaintat On. Guvern; memoriu, care cuprindea cererile Uniunii în legătură cu valorificarea lânii, producția anului în curs.

În acel memoriu Uniunea a cerut:

1. Ca lâna, produs exclusiv al ocupației oierilor să se valorifice prin „*Uniunea oierilor din întreaga țară*“, singura organizație oierească în drept a organiza această valorificare;

2. Să se fixeze prețuri pentru diferitele calități de lână, cât de cât remuneratorii și în raport cu scumpețea, care a crescut în general și la postavuri!

Rezolvirea cererilor cuprinse în memoriu este de competența On. Guvern, care prin miniștrii, cari ne cunosc năcăzurile și suferințele, — așa s'a spus; crede însă, cine poate — a adus hotărârile pe cari On. cetitori le cunosc, sau vor lua cunoștință de ele, din cele cuprinse în cadrul acestui articol.

Noi simplii muncitori muritori n'am fost învredniciți până în prezent de un răspuns oficial; pe care sigur, cei în drept și obligați a-l da, socotesc, că nu-l merităm și nici nu se plătește a cheltui hârtie și cerneală pentru niște români, producători, modești cetățeni, chemați a-și executa cum se cere dreptul decurgând din acordarea votului universal, anume *votul*, smuls de prea multe ori cu promisiuni de fericire promițătoare, dar înșelătoare.

Am aflat doar din ziare:

1. Că delegația economică a guvernului ocupându-se într'o ședință de problema valorificării lânii a hotărât în principiu, să propună guvernului exportul unei anume cantități de lână, după ce se vor asigura, bineînțelese nevoile armatei!

Tot în acea ședință s'a dat delegație Dlor: M. Negură, Subsecretar de Stat la Ministerul Agriculturii

și Leon, Subsecretar de Stat la Ministerul Industriei și Comerțului, să ia contact cu reprezentanții producătorilor și ai fabricanților!

Că au luat legătură și cu cine anume nu știm; ce vor fi susținut cei învredniciți a fi întrebați a-și da părerea în legătură cu această problemă oierească, idee nu avem.

Văzând, că lucrurile se amână, sesizându-ne de dorința unanimă a oierilor de a cunoaște punctul de vedere al guvernului și totodată pentru a-i feri de o eventuală speculă totdeauna prezentă în situații tulburi, Uniunea a trimis în 14 Maiu crt. Dlor: Gh. Tătarăscu, Prim-Ministru, V. Sassu, Ministrul Agriculturii și M. Negură, Ministru Subsecretar de stat, următoarea telegramă: „*Uniunea oierilor din întreaga țară*” *așteaptă cu încredere măsurile drepte ce veți bine voi a lua cât mai neîntârziat în legătură cu valorificarea lânii, produs al oieritului românesc atât de necesar și atât de speculat*“.

Tot din ziare am luat cunoștință:

2. Că în 15 Mai crt., s'a ținut la Uniunea Camerelor de Agricultură în București, ședință pentru valorificarea lânii, sub președinția Dlui Ministru V. Sassu — *adevăratul nostru frate* (vorbă să fie), declarație autentică a D-Sale, făcută în auzul delegației, care i-a prezentat moțiunea congresului.

La această ședință, *dela care oierii neînvițați fiind au lipsit*, au participat numai marii cunoscători ai durerilor și lipsurilor oierilor D-nii: M. Negură, Subsecretar de Stat la Agricultură, C. Garoflid, președintele Uniunii Centrale a Sindicatelor Agricole și celor Viticole, C. Sescioreanu, președintele Uniunii Camerelor Agricole, care numai cu creșterea oilor nu s'a ocupat și Margulies fabricantul, român neaoș dela Buhuși, în numele fabricanților. Apoi D-nii: General Rădulescu, în numele Ministerului Armatei, Gh. Ionescu-Braila directorul general al Serviciului Sanitar Veterinar din Ministerul Agriculturii și Păun Popa, Inspector general în acelaș minister.

În această ședință s'au făcut din partea compe-
tențelor constatări și s'au formulat cereri; apoi s'a
hotărât să se lase la aprecierea D-lui Ministru V. Sassu
să decidă cu cât se poate majora prețul lânii per kg.,
față de anul trecut și că valorificarea lânii se va face
de o comisiune compusă din un reprezentant al Uniunii
Centrale a Sindicatelor Agricole, unul al Centralei
Cooperativelor și unul al Sindicatelor oierilor.

3. La câteva zile ne-am invrednicit a afla tot din
ziare, că Dl V. Sassu a hotărât ca prețul lânii să fie
majorat cu 2 lei per kg. față de anul trecut.

U. O. luând cunoștință pe calea amintită de
această umilitoare majorare a trimis în 21 Mai crt. a
2-a telegramă acelorași domni, cărora a trimis și 1-a.

Telegrama avea următorul conținut: „*Uniunea oie-
rilor din întreaga țară este nemulțumită cu 2 lei plus
la kilogramul de lână față de anul trecut și Vă roagă
să binevoiți a satori prețul în raport cu scumpetea,
admițând urcarea cum Uniunea a cerut în memoriul
înaintat*”.

4. Rezultatul tuturor intervențiilor Uniunii este
comunicatul delegației economice publicat în ziare și
pe care îl reproducem:

COMUNICAT

„*Delegația economică a guvernului a autorizat pe
d. Vasile Sassu, ministrul agriculturii, de a prezenta
Majestății Sale Regelui, un decret prin care se menține
sistemul de valorificare al lânii din 17 Aprilie 1935,
adăogându-se la prețurile fixate de anul trecut numai
2 lei de kgr. ce vor fi suportați de fabricile de postav;
acest surplus fiind necesar cheltuielilor de aprovizionare
și manipulare efectuate de Uniunea generală a sindica-
telor agricole și de Cassa Centrală de Aprovizionare*”.

Din cele aflate din ziare constatăm cu sinceritatea
care ne caracterizează și fără să ne rușinăm câtuși de
puțin:

1. Că U. O. singură în drept a fi citată la un
proces pe care ea la deschis și o privea direct, n'a

fost luată în seamă, ba nici cel puțin ascultată! Procesul s'a judecat și s'a adus sentința în lipsa ei!

Poate așa este a se înțelege noua impulsivitate de care a spus d. Prim Ministru, că o va da asociațiilor profesionale!

2. Că cererile Uniunii cuprinse în memoriul înaintat n'au fost luate în considerare și anume:

- a) Valorificarea lânii se va face nu prin U. O.;
- b) Prețurile nu sunt cele cerute de Uniune, cu toate, că ele n'au fost deloc exagerate.

După toate cele enumerate întrebăm:

1. Al cui a fost interesul, ca lâna să nu fie admisă la export?

2. Ale cui interese s'au servit prin această opreliște, dacă nu ale fabricanților, căroră prin măsurile luate li-s'a dat posibilitatea a cumpăra lâna ieftină, pentruca în schimb să vândă postavul cu câștiguri fabuloase!?

3. Dece U. O. în calitate de reprezentantă a oierilor n'a fost invitată, să-și spună și ea cuvântul?

4. Ale cui pungi se umplu doldora — pe lângă prețurile de mizerie fixate — din rezultatul unei munci românești împreună cu atâtea îndurări și suferinți — în detrimentul clasei oierilor și al oieritului?

5. Ce argumente au pledat pentru înlăturarea Uniunii oierilor dela valorificarea lânii și în schimb pentru îndreptățirea Uniunii Centrale a Sindicatelor agricole și Centralei Cooperativelor?

6. Prin ce fapte vrednice de știut și remarcat și-a câștigat numitele instituții dreptul de monopol asupra valorificării lânii oierilor?

Sau nu cumva toată afacerea se bazează nu pe faptele concrete realizate spre binele oierilor și oieritului de cele 2 favorite ci pe alte considerente de ordin personal, sau sentimental, căci la considerente materiale nu ne îngăduim a ne gândi!?

7. Mai vrem și trebuie să știm: cei 2 lei de kgr. pe cari numitele societăți le încasează asupra unui

produs la care cu nimic n'au contribuit, în ale cui buzunare se opresc și la ce se întrebuintează!?

Și ne mai întrebăm: Doamne! ce păcate mai au de ispășit oierii, că sunt obligați să contribuie la susținerea și hrănirea atâtor sugaci, cari întocmai ca paraiziții s'au înfipt în corpul oieritului!?

Și până când va mai dura acest sistem de exploatare!

Incredințăm pe ceice au luat măsurile protecționistocointeresate, că așa nu se încurajază oierii și tot atât de puțin oieritul!

Dar, poate nici nu este în intenția și programul guvernului această încurajare!

Poate, nu simte nevoia de-a se ocupa de clasa, care a făcut și face cinste neamului și de profesiunea care și-a afirmat importanța și rostul în economia generală a țării!

Se prea poate!

Și numai astfel se explică, că din lupta pe care a dus-o U. O. pentru valorificarea lânii, ea și oierii s'au ales cu măgulitoarele declarații ale D-lor: Gh. Tătăărăscu, Prim Ministru, care se mândrește cu originea sa gorjană, județ în bună parte oieresc, V. Sassu, care a dat în strungă și este un adevărat frate al oierilor și M. Negură, care ne-a asigurat că toate cere-rile oierilor vor fi satisfăcute din simplul motiv, că ele sunt juste; iar cu beneficiile alții, cari culeg, fără să fi sămănat!

Se vede, că oierii pe lângă faptul, că au fost și sunt complet desconsiderați și trăiesc cum pot, mai sunt urșiți să nu se poată scăpa de speculanți și intermediari!

Primum cu demnitate lovitura ce ni-s'a dat de guvernul național și liberal, la aducerea căruia în fruntea treburilor obștești și-au adus și foarte mulți oieri contribuția lor. Credem, că recunosc mulți faptul, care nu se poate contesta!

Vrem să se știe însă, că precum oierii au înfruntat toate furtunile veacurilor trecute, fără să se lase dobo-

râți, vor înfrunta cu bărbăție și această umilire, dar bătăuși nu se dau!

Vom duce lupta începută pentru a câștiga oierilor condițiunile de normală dezvoltare și progres, până un strop de viață ne va mai alimenta puterile și dacă Dumnezeu așa o fi rânduit, până la totala noastră extirpare, spre care se năzuiește!

Multe năcazuri și suferinți au îndurat și îndură oierii, având însă ajutorul lui Dumnezeu au trecut și trec peste toate; tot cu ajutorul Lui nădăjduim să învingem și nepăsarea de care ne învrednicesc conducătorii noștri, în favorul unor speculanți și exploataatori!

Știm, că este o lege a naturii, că nimic nu se poate cuceri fără luptă! Vom lupta deci cu toții în contra tuturor celor, cari se pun deacurmezișul în calea nădejdelor noastre de mai bine, oricine ar fi ei și oricum i-ar chema!

De încheiere mai amintesc că lovitorei nedrepte, ce ni-s'a dat, s'ar cuveni să răspundem până la unul cu măsura dreaptă de-a nu vinde nimănui nici un fir de lână!

Ar fi singura măsură, cu care am răspunde după merit, celor, cari ne-au umilit prin desconsiderarea lor, neținând seamă de doleanțele noastre; și celor cari se îmbogățesc din produsul muncii noastre!

Nu cred, că s'ar găsi între oieri un singur trădător, ci fiecare s'ar strădui să reziste, până la îndreptarea răului!

În astfel de cazuri ne dăm numai seama de însemnătatea „fondului pentru valorificarea produselor” și al unei bănci, care ar anticipa în contul lânii anume sume celor lipsiți de numerar!

Sunt sigur, că fabricanții n'ar sta cu războaiele goale!

Calitatea produselor laptelui

de I. Dăncilă.

Toată lumea știe, că laptele este un lichid de culoare albă, albă-gălbue sau albă cu reflex albăstriu, când este privit în pături subțiri. Dacă are o altă culoare: roșietică, albăstrue, galbenă etc., înseamnă, că acel lapte nu-i normal, nu-i bun și nu trebuie consumat și nici întrebuintat pentru fabricarea de brânzeturi sau alte derivate ale laptelui.

Un lapte chiar foarte bun, dacă stă într'o cameră obișnuită câteva zile devine searbăd, acru și se încheagă sau se adună.

Cauza acestor schimbări, pe care laptele le suferă, sunt niște viețuitoare foarte mici, numite bacterii. Aceste viețuitoare sunt așa de mici, încât mărite de 1000 de ori, văzute la microscop, abia au mărimea unui punct sau acea a unei linii.

Ele în lapte sau derivatele lui pot fi folositoare, stricătoare, sau altele, cari nici nu strică nici nu folosesc (inofensive).

Aceste mici viețuitoare înălesc laptele, râncezesc untul, dau brânzei gust plăcut sau neplăcut, produc burdușirea sau creparea burdușilor, fac brânza să aibă miros plăcut sau neplăcut.

Un baciu priceput știe să vorbească cu aceste mici viețuitoare, știe să oprească în lapte numai pe cele folositoare și să alunge sau înăbușe pe cele stricătoare. *In a ști să te înțelegi cu aceste foarte mici vietăți, constă trei sferturi din secretul fabricării brânzeturilor.*

Cele folositoare rămân și se desvoltă în lapte: a) închegând la temperatura cea mai potrivită, pentru brânza ce se face; b) prin prelucrarea cașului cât mai bine; c) și prin punerea brânzei să fermenteze (să se coacă) la temperatura (căldura), la care bacteriile brânzei respective se desvoltă mai bine.

Cele stricătoare sunt înlăturate sau combătute :
 a) prin curățirea vaselor în care se mulge; b) prin strecurarea bine a laptelui, ca să nu treacă gunoaiie în el;
 c) prin curățirea vaselor în care se încheagă și prin curățirea baciului sau băciței însăși.

Dintr'un lapte murdar nu se poate face nici brânză și nici unt.

E destul să se amintească, că numai într'un gram de balegă sunt dela 1 miliard în sus bacterii stricătoare, iar într'un gram de praf sunt câteva milioane. Se poate deci închipui, când un lapte nu este bine strecurat și trece în el multă murdărie sau ajunge în el mult praf, cât de multe bacterii stricătoare conține acel lapte. *Un lapte bun nu trebuie să aibă decât cel mult 10—50 mii bacterii într'un cm. cub.*

În gălețile de lemn, în care se mulge laptele sunt totdeauna câteva sute de mii de bacterii. Iată deci atâtea posibilități de infectarea laptelui, dela mulgere începând și până la prelucrare.

La noi se pune prea puțin preț pe curățenia laptelui, deși calitatea lui și mai ales a derivatelor lui este de aceasta mult determinată. Chiar și lăptăriile mari dela noi pun prea puțin preț pe curățenia laptelui! Ceeace ele totdeauna pretind este o cantitate suficientă de grăsime, de unt. De aceea, în multe locuri și plata se face ținând cont de procentul de unt al laptelui. Plata este prin urmare aceeași, atât pentru laptele curat, cât și pentru cel murdar.

Fără îndoială procentul de unt este de mare importanță. Dar nu de mai puțină importanță este, mai ales pentru laptele, ce se transformă în unt și brânzeturi, procentul de murdărie.

De acest fapt sunt convinse lăptăriile mari din țările din apus și în special fabricile de brânzeturi. Ele nu iau nici odată un lapte prea murdar, iar plata o fac totdeauna după procentul de murdărie sau mai bine zis după curățenia laptelui.

Și la noi până nu se va ține cont de micile viețuitoare din lapte (de flora bacteriană caracteristică fie-

cărei fel de brânză), până când nu se va da o mai mare grije curăţeniei laptelui, nu se va putea obţine produse ale laptelui de calitate nici la munte nici la ţară.

Hotărârea flăcăului oier.

*Stavilă voiesc să-mi facă
Şi cuvinte rele-mi spun;
Ba, mă fac, că sunt rebun,
Că eu mâine c'o săracă
mă cunun.*

*Tata n'avea mai nimica
Şi nici mama n'a avut
Şi-apoi să fi văzut
Ce avere frumoşică
au făcut.*

*Curtea ne este încărcată
Şi-avem case după plac,
Dar pot zice că-s sărac
Şi cu ăst' bujor de fată
eu mă 'mpac.*

*Lasă lumea să vorbească,
Să descânte cât o vrea;
La altar ne vom ducea,
Eu mire şi ea mireasă
cu betea.*

*Culegere, de N. Cioran
Titerleşti, Mehedinţi.*

Problema industriei laptelui la noi și în alte țări.

de I. Dăncilă.

În majoritatea statelor din Europa și multe state din celelalte continente, producția, comerțul și industria laptelui se bucură de mare atenție din partea conducătorilor. Există acolo o problemă a laptelui, reglementată și susținută prin diferite legi.

Și la noi sunt legi, cari ating această problemă. Efectul lor însă, s'a simțit și se simte prea puțin. Cauzele — poate — le știu alții.

Situația de azi ne lasă să înțelegem, că această problemă deși ventilată în ultimul timp de unele organizațiuni profesionale, cum este și Uniunea noastră, *este indiferent primită de consumator și puțin sprijinită de stat*. Se pare, că cu toții suntem prea puțin pătrunși de importanța mare a acestei probleme, pentru viața cetățenilor și pentru stat.

Problema laptelui și a industriei lui la noi, trebuie pusă :

1. Din punct de vedere economic, ca singurul mijloc de producțiune și traiu, pentru țăranii din regiunea deluroasă-muntoasă a țării;

2. Din punct de vedere social, pentru a pune la dispoziția cetățenilor un aliment indispensabil, ieftin și în condițiuni cât mai igienice;

3. Din punct de vedere al economiei naționale, acest produs reprezentând o mare avere pentru țară.

Producția anuală de lapte la noi se evaluează de unii la cca 3 miliarde litri lapte, care valorează cca 7 miliarde lei.

Producția petrolului — în anul 1932 — din țara noastră, a valorat cca 3 miliarde lei, deci cca de 2.3 ori mai puțin decât laptele.

Pentru studiul, exploatarea și valorificarea lui este în țară câte o secție la cele 2 școli Politehnice (București și Timișoara) și una la Institutul tehnic universitar.

Pentru producția laptelui, transformarea și valorificarea lui, nu avem în țară nici măcar o „stână-școală“, care să dea cel puțin îndrumările elementare de transformarea și valorificarea lui, așa cum timpurile de azi cer!

Un program de valorificare și o mai mare atenție acestei importante avuții naționale se impune de urgență și la noi.

Programul trebuie să cuprindă:

1. Educația profesională a producătorilor și o largă propagandă pentru consumul acestui substanțial produs;
2. Organizarea producătorilor, pentru a produce marfă de calitate și pentru a o valorifica rentabil;
3. Reglementarea prin lege a producției și comerțului, asigurându-se un preț minim producătorului.

E de necrezut, cum statul, pentru valorificarea acestui important produs al economiei naționale, a investit așa de puțin! Numai în industria chimică, de exemplu, sunt investite 7.2 miliarde, pentru a prelucra o materie primă, ce valorează 4 miliarde, iar în industria textilă, sunt investite 5.6 miliarde lei și se prelucră o materie primă de 3.3 miliarde lei.

Alte state — cu cari noi venim în contact pe piața internațională — au investite capitaluri enorme, în industria laptelui. *Problema laptelui este acolo o problemă de stat, ce formează una din grijile și preocupările principale ale conducătorilor. Diferite legiuiri și măsuri îi asigură rentabilitatea și progresul.*

Așa, *Bulgaria*, prin legea din 19 Maiu 1934, creiază un „Inspectorat al Industriei laptelui“, care are menirea să coordoneze producția, prelucrarea și desfacerea laptelui și a derivatelor lui.

Pentru valorificarea acestui important produs, Bulgaria a făcut o lege pentru „prelucrarea laptelui”, care a intrat în vigoare la 23 Ianuarie 1935. Legea urmărește promovarea industriei laptelui, prin mijloace noi, pe care știința și tehnica modernă le pune la dispoziție. Urmărește îmbunătățirea producției și prin aceasta prețuri mai bune.

Până aci, industria laptelui în Bulgaria avea un caracter de descentralizare și nu era rentabilă. Cea mai mare lăptărie prelucra anual 50.000 litri lapte.

Micile lăptării n'aveau nici inventarul necesar și nici personal priceput.

Prin lege s'a făcut o centralizare a întreprinderilor de industrializarea laptelui, a lăptăriilor. Numărul lor s'a micșorat, dar înzestrarea și instalarea s'a îmbunătățit. Fiecare lăptărie prelucră o cantitate mai mare de lapte, ceea ce permite ținerea de baci pricepuți și face să scadă costul de producțiune.

Centralizarea s'a făcut așa dar forțat. Țara a fost împărțită în circumscripții de prelucrarea laptelui. Fiecare circumscripție are o lăptărie centrală și mai multe centre de colectarea laptelui în diferite comune.

Statul acordă ajutoare pentru procurarea mașinilor și înlesniri sau reduceri la plata impozitului după laptele prelucrat.

Legea stabilește forma, mărimea, pachetarea, precum și procentul cel mai mic de unt, ce poate să-l aibă fiecare fel de brânză.

Se interesează de desfacere, de organizarea pieții interne, pentru desfacerea laptelui și a derivatelor sale și în special dă o mare atenție brânzeturilor pentru export, ce sunt riguros standardizate.

Pentru formarea personalului tehnic, priceput în fabricarea brânzeturilor, s'a înființat în 1935 o școală de lăptărie în Pirdop.

Dela 1 Ianuarie 1935 bacia trebuie să aibă certificat de exercitarea profesiei de baci, așa precum au ceilalți meseriași. Baci și conducători de lăptării nu pot fi decât absolvenți ai unei școli de lăptărie.

Cea mai înaltă învățătură despre lapte și derivatele lui se dă la Universitatea din Sofia, la Facultatea de Agromonomie, care are și o catedră de lăptărie.

Astfel înțelege Bulgaria să acționeze și să lucreze, pentru a-și valorifica cele 650 milioane litri lapte anual, în valoare de cca 2.5 miliarde lei și care până acum era o avuție neglijată și puțin valorificată.

Sforțările ce le face sunt pline de succes. Numai în întâia jumătate a anului 1935 a exportat brânză în valoare de cca 34.3 milioane lei, față de întâia jumătate a anului 1934, când a exportat brânză în valoare de cca 17.7 milioane lei.

Exportul s'a făcut în Egipt, Palestina, Siria și Statele Unite (America). *Nouă părți (9/10) din export îl formează cașcavalul de oaie.*

Jugoslavia, o țară unde prețul brânzei era foarte scăzut, a început — din acest an — să exporte cașcaval de oaie în Germania. Acest fapt a avut o așa de mare influență asupra prețului pieței, încât după întâiul export prețul brânzei de oaie s'a urcat cu 20—25⁰/₁₀.

Ungaria a exportat în anul 1935 numai prin Coop. centrală de lăptărie din Budapesta 177 vagoane unt. Guvernul a dat ordin ca să se importe cafea și ceai numai din acele țări, cari vor să primească plata în produse agricole și în special în unt.

În *Austria*, problema laptelui e una din preocupările principale ale conducătorilor. Pentru prelucrarea laptelui sunt 949 lăptării, majoritatea organizate pe baze cooperative.

Prețul laptelui și al derivatelor sale e asigurat și e același de ani de zile, iar desfacerea este asigurată prin

aşa numitul „fond al laptelui“,¹⁾ care în anul în curs (1936) e subvenţionat de stat cu 7.8 milioane schilingi sau cca 234 milioane lei.

Cehoslovacia a mers şi mai departe. Prin legea din 13 Iulie 1935 a Ministerului Agriculturii, *care are de scop ridicarea şi încurajarea oieritului*, reglementează comerţul cu brânzeturi de oaie şi modalitatea de fixarea unui preţ minim al brânzei în fiecare an. Se asigură deci desfacerea rentabilă a brânzei de oaie, înlăturându-se specula, ce se făcea până aci.

Polonia, în cadrul noului program pentru ridicarea agriculturii, dă, prin Banca Agricolă a Statului, 7 milioane zloţi sau 140 milioane lei credite pe termen lung, pentru investiţii în lăptărie.

De aceste credite pot beneficia:

1. Lăptăriile cari fabrică brânzeturi şi unt pentru export;

2. Lăptăriile mari, cari produc pentru consumul intern.

Tot prin lege hotăreşte ca *soldaţilor*, — în timpul stagiului militar — să li se dea lapte în loc de cafea şi ceaiu. Prin aceasta se urmăreşte ridicarea consumului intern de lapte şi cu aceasta urcarea preţului lui.

S'a socotit, că rămâne astfel în ţară 20 milioane zloţi sau 400 milioane lei, pe cari statul îi dădea anual peste graniţă pentru cafea şi ceaiu, iar soldaţii sunt mai bine hrăniţi, primind fiecare 0.5 l. lapte pe zi.

E un exemplu, pe care ar trebui să-l întroducă — cel puţin sub titlu de experienţă — şi statul nostru.

Estonia, prin o lege votată de curând, reglementează exportul untului, încredinţându-l „Centralei pentru exportul untului „*Vöiex port*“. Capitalul necesar e dat de cooperativele de lăptărie şi o parte, cca 8.400.000 lei, este dat de stat.

1) Citeşte şi „Stâna“, No. 4, An. II, pag. 4.

Germania, prin legea din 25 Aprilie 1936, merge așa de departe, încât prevede, că posturile de conducători ai fabricilor de brânzeturi sau unt nu pot fi ocupate, decât de ceice au făcut școli speciale de lăptărie.

Pentru a fi conducătorul unei fabrici de brânzeturi, trebuie să fi făcut școală și practică cel puțin $7\frac{1}{2}$ ani. Unul cu studii academice trebuie să fi făcut cel puțin $3\frac{1}{2}$ ani studii de lăptărie și practică într'o fabrică de brânzeturi.

Pentru propaganda consumului de lapte și pentru alimentarea substanțială a copiilor, statul împarte în școli, gratis, nu mai puțin de 40 milioane litri lapte anual.

Prețul este susținut prin aplicarea strictă a legii. O femeie, care a vândut litru de lapte cu 20 Pf. în loc de 22 cât era fixat, a fost pedepsită cu una lună închisoare. Un alt caz de vindere de unt cu o lipsă la cântar de 11 grame, e pedepsit cu 2 luni închisoare, iar altul, care vinde unt țărănesc sub titlul de unt de fabrică e pedepsit cu 4 luni închisoare!

Elveția, prin Uniunea centrală a lăptarilor, de comun acord cu statul, fixează, la începutul fiecărui an, prețul laptelui, al brânzeturilor și untului. Așa, pentru anul 1936—1937 a fost fixat litrul de lapte cu cca 6 lei, al brânzeturilor între 50—75 lei kgr., după calitate, iar al untului între 120—150 lei kgr. Pentru marfa bună, statul acordă în fiecare an și premii.

Japonia, conform legii din 31 Maiu 1931, dă în fiecare an țăranilor din regiunea muntoasă, pentru promovarea ocupațiunii lor, 266.000 Yeni sau cca 26.600.000 lei.

Statul american *New-York* a înființat la 1 Aprilie 1934, în Ministerul Agriculturii, o secție pentru controlul laptelui, care se ocupă cu:

1. Fixarea prețului laptelui la producător;
2. Fixarea prețului de consum în orașele mari;
3. Fixarea prețului

de consum în restul statului; 4. Fixarea prețului dela comerciant la comerciant; 5. Controlul pieții și urmărirea contabilității comercianților.

În Argentina, în Africa de Sud și de Sud-Vest, în Noua-Zelandă, în Australia etc. industria laptelui se bucură — în ultimii ani — de o tot așa de mare atenție, ca și în țările amintite. Producția untului, în cele din urmă state mai ales, joacă un mare rol.

Iată deci câteva exemple de felul cum înțeleg diferite state să asigure progresul economic al locuitorilor lor, prin sprijinirea ramurei de producțiune: industria laptelui.

Când vedem atenția de care se bucură țărani crescători de vite din alte țări, *pentru a-și valorifica numai unul din produse, loptele, întrebăm, de ce atenție și sprijin material AR trebui să se bucure oierii noștri, când vor să-și organizeze producțiunea și valorificarea tuturor produselor îndeletnicirii lor?*

Li se întinde oare vre-o mână de ajutor, de îndrumare și sprijin material din vre-o parte?

Nu trăiesc și ei pe același glob pământesc, alături de Bulgari, de Unguri, de Cehi, de Poloni etc. căroră le stă conducerea în ajutor cu sfatul, cu banul și cu legea?

Nu sunt cei mai harnici, mai buni și credincioși fii ai țării binecuvântate, în care veneticii în fiecare an țin concurs de frumuseță, automobilistică?

Carul — organizațiunea — îl au făcut de ei. Vor să pornească la lucru și înfăptuiri practice cu bani dați de ei și cu aceia pe cari statul *ar trebui* să li-i pună lor la dispoziție!

Forurile conducătoare, trebuie aci să pună mâna, să ajute, dacă vor sincer să facă ceva bine pentru țară și neam.

Teniaza sau panglica mieilor.

Cea mai răspândită boală a mieilor din țara noastră, este teniaza. Această boală se observă mai mult în lunile Iunie, Iulie și August. În crescătoriile în care a pătruns ea apare în fiecare vară.

Cauza

Teniaza mieilor este cauzată de niște viermi lungi de 4—6 metri turtiți, lași și albi, cari trăiesc în intestinul subțire (mațele) al mieilor. În știință acești viermi poartă numele de tenii iar în popor se numesc panglici sau cordea.

Teniile sau panglicile au un cap înzestrat cu mai multe cârlige, un gât subțire și un corp format din mai multe inele, strâns unite între ele. Cu cât inelele sunt mai îndepărtate de cap, cu atât sunt mai mari și mai mature din punct de vedere sexual. Ultimele inele conțin ouă complet dezvoltate. Din când în când câteva inele dela partea posterioară a corpului, adică din cele mature se desprind de restul corpului și sunt date afară împreună cu baliga. Eliminarea acestor panglici începe după 40—50 zile dela ieșirea mieilor la pășune. Ajunse pe pământ, piețița de învelire a inelelor se rupe și din interiorul ei ies ouăle. Panglica, din intestinul mielului bolnav, în acest timp continuă să crească și în locul inelelor desprinse se formează altele, cari după ce vor fi mature și vor avea ouăle complet dezvoltate se vor desprinde și ele, iar în locul lor vor crește altele.

Pe pășune ouăle de panglici suferă câteva transformări, după cari dacă ajung în intestinul unui miel, înghițite fiind deodată cu iarba, cresc și produc boala. Imbolnăvirea mieilor se face de obicei primăvara, în primele zile după ieșirea lor la pășune.

Pe pășuni ouăle de tenii pot trăi mult timp. Dintr'un

an în altul ele rezistă ușor. Nu le distruge nici frigul iernii și nici căldurile de vară.

Panglicile au uneori asupra dezvoltării mieilor o influență cât se poate de răufăcătoare. Ele răpesc o mare parte din hrana acestora cauzându-le o oprire în creștere și slăbire a organismului. Varsă apoi în intestinul mieilor, cari le găzduiesc, otrăvuri cari trecând în sânge cauzează mult rău. Panglicile mai sunt dăunătoare și prin faptul că produc o inflamație (aprindere) a intestinelor (mațelor) din cauza înfrierii cârligelor în pereții acestora. Uneori se poate întâmpla ca intestinul subțire să fie înfundat de panglici și din cauza lor să nu poată funcționa bine.

Din statisticile pe care noi le-am făcut în diferite crescătorii și abatoare rezultă că în țara noastră procentul mieilor atinși de această boală variază între 4 și 95%, iar media este de 70 până la 80%. Cel mai mare procent îl dau crescătoriile cu pășune mică. Dintre rasele de oi pe care le avem noi, cea mai sensibilă pare a fi rasa Merinos, urmează rasa Karakul, Țigaie și apoi Țurcană. Se poate întâmpla să găsim o turmă de oi țurcane în care mieii să fie atinși sută la sută de teniază.

Semne

De teniază nu suferă decât mieii de 2 până la 10 luni. În primele 2 luni dela naștere boala trece neobservată de cioban. Cam în a treia lună mieii încep să slăbească, deși pofta lor de mâncare continuă a fi normală. Mieii atinși de această boală cresc mai anevoios, chiar când mamele lor au destul lapte și când pășunea este bună. Cu timpul pofta de mâncare scade, pielea devine seacă, lâna aspră și uscată poate fi smulsă cu ușurință. Mieii devin mai puțin vioi, țin capul aplecat, sunt triști, iar mucoasele ochilor devin palide ca porcelanul. Unii mieii bolnavi de teniază sunt constipați (încuiați) și prezintă semne

de colici, fac eforturi (sforțări) repetate de eliminare a fecalelor. După o serie de sforțări zadarnice, pântecul mielului se umflă și devine dureros la pipăit. Acest din urmă semn se întâlnește la mieii cari au intestinele înfundate cu tenii. Alți miei prezintă diaree (cufureală). La mieii trecuți de 2 luni găsim de multe ori în baligă — dacă ne uităm cu atenție — inele de țânglici de culoare alb-gălbuie.

Când boala este înaintată ochii devin tulburi, mișcările devin neregulate, asemănătoare cu cele ale oilor atinse de căpială. Aceste semne ne arată, că otrăvurile eliminate de viermi au atacat creierul. În aceste cazuri moartea este sigură.

Mortalitatea mieilor din cauza teniază în unele crescătorii este relativ mică. Nu toți mieii cari poartă în intestinele lor tenii, mor. Uneori singurul semn, care poate atrage atenția crescătorului, este faptul, că mieii nu se îngrășe destul de bine, sau slăbesc; alteori mortalitatea este totuși destul de ridicată: 10—50 la sută. Pagubele cele mai mari sunt produse în crescătoriile în cari mieii pe lângă teniază mai suferă și de strongiloză. În aceste crescătorii mortalitatea se ridică uneori la 90—95%. Dar, pierderile cauzate de această boală nu se reduc numai la numărul mieilor morți. Trebuie să ținem seamă, că mieii atinși de teniază sunt foarte puțin rezistenți față de diferiți alți paraziți și microbi, încât ei ușor se pot molipsi de orice boală parazită, sau microbienă. Teniile joacă în aceste cazuri rolul unor cauze ajutătoare.

Ce se observă pe cadavru

Mieii morți de teniază sunt foarte slabi. Au lână uscată, mucoasele ochilor palide, coada murdărită cu fecale diareice. În intestinul lor sunt nelipsite teniile cari de multe ori pot fi zărite prin transparență înainte de a deschide intestinul.

Numărul teniilor variază dela un miel la altul. Mucoasa intestinului subțire este roșie, inflamată.

Vindecarea și prevenirea teniazei

Dacă cei mai mulți crescători nu reușesc să scape de această boală cu toate că o tratează în fiecare an și dacă uneori tratamentul teniazei nu dă rezultate mulțumitoare se datorește faptului, că acest tratament a fost instituit prea târziu. Cei mai mulți crescători tratează de obicei teniaza abia când începe mortalitatea sau când mieii încep să elimine împreună cu fecalele lor bucățele de tenii. Pentru motivele pe care le vom arăta mai jos, acest fel de a trata teniaza este complet greșit.

Mieii în a căror baligă găsim bucățele de tenii răspândesc pe întinsul pășunelor multe milioane de ouă, cari în primăvara anului următor vor fi în stare să îmbolnăvească alți miei.

Pentru acest motiv deodată cu deparazitarea mieilor trebuie să se urmărească și deparazitarea pășunii. Trebuie adică să se desinfecteze nu numai mieii, ci și pășunea. Deparazitarea pășunii (curățirea pășunii de ouă) nu se poate face decât ucizând teniile în intestinul mieilor înainte ca ele să fi ajuns mature din punct de vedere sexual, adică înainte de a găsi în baliga mieilor bucățele de tenii. Trebuie cu alte cuvinte să se întrerupă ciclul evolutiv de viață al teniilor ucizându-le în intestinul mieilor înainte ca ele să fi început înmulțirea prin ouă. De aceia alegerea timpului potrivit pentru aplicarea tratamentului teniazei joacă în combaterea acestei boale un rol de seamă. Dacă se aplică tratamentul prea târziu, se permite împrăștierea ouălor pe întinsul pășunilor, în cât mieii cari vor paște pe aceste pășuni în anii următori se vor molipsi și ei de teniază și nici odată nu va dispărea boala din crescătorie.

Tratamentul teniazei trebuie să fie făcut din timp și pentru alt motiv, tot atât de important: mieii tratați târziu când boala este înaintată nu pot fi vindecați de cât cu foarte multă greutate. Chiar dacă teniile din intestinul lor sunt ucise și eliminate, ei nu se pot reface. În organismul lor s'au petrecut transformări grave, cari nu mai pot fi refăcute și cari nu permit o viațuire normală a animalului. Iată deci încă un motiv, care ne impune să tratăm teniaza de vreme.

Nu este bine să se trateze mieii bolnavi de teniază sub vârsta de 4 săptămâni, dar nu este permis nici să se lase să treacă mai mult de 8 săptămâni dela nașterea lor. Vârsta cea mai potrivită pentru aplicarea tratamentului este de 6 săptămâni. Tratând la această vârstă teniaza, se face deodată cu tratamentul boalei și prevenirea ei.

Sunt multe medicamente, cari pot fi întrebuințate în această boală. Nu vom aminti decât două din ele: pe cele mai bune și mai eftine.

Medicamentul care a dat în toate timpurile rezultatele cele mai bune este o pulbere roșie numită „Camala“. Trei grame din acest medicament se amestecă în circa 100 grame lapte de oaie și se dă mielului bolnav pe gură cu ajutorul unei sticle mici cu gâtul lung. Administrarea medicamentului trebuie să fie făcută încet și cu multă grijă pentru ca nu cumva el să pătrundă la plămâni. După aproximativ 4 ore dela administrarea acestui medicament mieii încep să elimine teniile împreună cu baliga lor, care devine moale. După câteva ore examinând baliga mieilor observăm amestecată în ea o mulțime de tenii.

Medicamentul Camala are inconvenientul, că este cam scump. Întrebuințarea lui este economică numai în crescătoriile de mieii karakul, merinos și alte rase de oi a căror valoare este mai ridicată. În crescătoriile de țurcane și țigăi trebuie să întrebuințăm un medicament mai ieftin.

Spre norocul crescătorilor acest medicament există: este soluția de sulfat de Cupru, sau zeama de piatră vânăță. Intrebuințarea zemii de piatră vânăță în tratamentul teni-azei este de dată veche. Descoperirea medicamentelor mai noi a făcut pe cei mai mulți să părăsească această substanță și să recurgă la *Camala* și la *extractul eterat de ferigă* masculă. În ultimul timp, din motive economice, câțiva învățați străini au revenit la vechiul tratament al teneazei cu piatră vânăță, obținând rezultate mulțumitoare. În dorința de a putea recomanda cu conștiința împăcată crescătorilor un tratament cât mai ieftin, eu am experimentat piatra vânăță pe un număr mare de miei. Eficacitatea acestei substanțe am controlat-o prin autopsii. Tăind mieii cari au suferit de teniază după 5 zile dela administrarea medicamentului am constatat că, din intestinul lor, au fost eliminate (date afară) toate teniile. Pentru obținerea unei vindecări sigure a tuturor mieilor bolnavi, este bine să se repete tratamentul.

Piatra vânăță se dă în soluție apoasă (topită în apă) Într'un litru apă se vor topi 11 grame piatră vânăță. Din această soluție se dă pe gură, cu ajutorul unei sticlute, mieilor de o lună și jumătate 20 până la 25 cmc. (mieilor de 2—5 luni se va da 25—50 cmc).

Apa în care se topește piatra vânăță trebuie să fie de ploaie, sau să fie fiartă timp de cel puțin o jumătate oră, apoi lăsată câteva ore să se răcească, pentru ca să se depuie sărurile din ea. Vasul în care se cuprinde această apă trebuie să fie de lemn, de sticlă sau un vas bine smălțuit și la nici un caz nu este permis să se întrebuințeze un vas de fier.

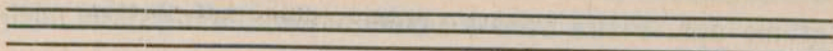
După două ore dela administrarea sulfatului de cupru se va da fiecărui miel pe gură câte 20 până la 35 gr. sare de Bălțătești (sulfat de sodiu) topit în 60 până la 100 grame apă. Piatra vânăță ucide teniile din intestinul miei-

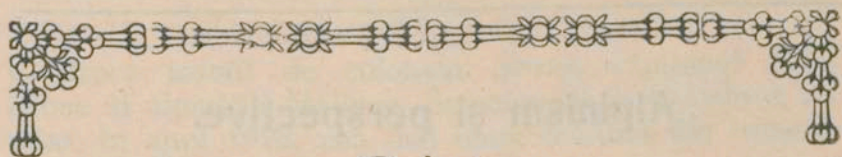
lor fără a le da afară, iar sarea de Bălțătești le scoate din intestine.

Înainte de administrarea medicamentului, oricare ar fi el, (camala sau piatră vânătă) mieii n'au voie să mănânce timp de 12 ore nimic. După 4 ore de la administrarea camalei sau 2 ore după administrarea sării de Bălțătești, mieii pot fi lăsați să sugă de la mamele lor. Mieilor tratați li se va destina o pășune specială pe care, mieii cărora li s'a dat camala vor sta 1—3 zile, iar mieii cărora li s'a dat sulfat de cupru vor sta 3—6 zile. Pe această pășune pot sta și mamele lor. Acest lot special timp de 2 ani după îndepărtarea mieilor tratați de pe el, nu va mai putea fi pășunat de nici un miel.

Dacă mieii au fost tratați cu piatră vânătă, este bine ca după 2 săptămâni să se repete tratamentul pentru a fi siguri că nu a scăpat nici un miel nevindecat.

Dr. I. Dumitru
Medic Veterinar

Criza

In criză financiară ne culcăm
Și'n criză de nervi ne sculăm

Astăzi pela noi prin sate
Numai jale și păcate :
Bat nevestele cocoșii
Să câștige banii moșii,
La nervoși le punem priză,
Criză, criză !

A slăbit purceaua'n curte,
Nu mai vezi vite cornute ;
Plâng copiii toți de foale,
La, nevastă-i trebuie poale,
Băncile vreau să te prinză
Tii, ce criză !

Nu's parale prin curele-
Căci a dat gălbeaza'n ele
Iți vinzi neică toți cărlanii
Ca să saturi toți golani ;
Te vâri în negoș de riză
Dacă-i criză

Ți s'a 'mbolnăvit nevasta,
Vai ce nenoroc și asta :
Fugi bărbăte în tot satul
Fugi fuga, că-i rău brebătul.
Adă bani și dela secții,
De injecții.

Trei parale necăjite
In cinci săptămâni prăjite :
Soacrele fac bătături,
Nevestele mîncături
Iar moșnegii se oftică
Toți de frică.

Astăzi lumea-i necăjită,
Nu's parale și nu-i pită
Stau părinții ca aricii
Și copiii ca covricii,
Intri'n case, o surpriză...
Vai ce criză !

Bogatul-Român.

Ilie Mănițiu

Alpinism și perspective.

MOTTO: „Cunoașteți-vă munții ca
buzunarul propriu“.

Colonel Iacobici.

Obârșia manifestărilor sportive se poate căuta, fără îndoială, în trecutul îndepărtat al popoarelor.

Jocurile olimpice ale tineretului elen erau preocupări cu caracter sportiv, iar cunoscuta lozincă romană: „minte sănătoasă în corp sănătos“ ne arată câtă importanță se atribuia sportului și educației fizice de către strămoșii noștri.

În adevăr, constituția fizică bine dezvoltată duce la mulțumirea sufletească necesară unei intense activități intelectuale.

Dacă astăzi sportul formează un punct principal al preocupărilor tinerești, acest lucru se datorește tocmai faptului, că necesitatea lui e tot mai mult simțită de însăși constituția corpurilor noastre degenerate.

Fără a face apologia diverselor sporturi, mai mult sau mai puțin recomandabile, voi scrie ceva despre „alpinism“, cel mai frumos și educativ sport care — în ultima expresiune — se reduce la cutreerarea munților, vara și iarna, străbătând chiar regiunile cele mai inaccesibile.

Sunt mulți cari vorbesc despre alpinism, dar puțini își dau seama de forța, energia, tăria voinței, abilitatea și stăpânirea de sine necesare acestui sport științific, care pune să lucreze deopotrivă de intens, întreg organismul: mușchi, oase, articulații, legamente, nervi până și sentimentele și judecata.

Știința (botanica, geografia, zoologia, meteorologia, climatologia) au adoptat acest sport ca un mijloc eficace pentru cucerirea tainelor naturii. „Mont Blanc“, cea mai mare înălțime din Europa, a fost escaladat, pentru prima oară, de naturalistul elvețian De Saussure și Jagnes Balmat, iar expediția engleză a generalului

C. Bruce însoțit de colonelul Strutt, căpitanul I. C. Bruce și alpinistii Mallory, Sammerwel și Crawford au atins, în anul 1922, cea mai mare înălțime din lume a muntelui Everest (8300 m.)

A căuta sublimul și plăcerea în priveliștele naturii sau în a cerceta flora, fauna, atmosfera, biologia înălțimilor însemnează a face „alpinism”.

O evadare din haosul vieții de oraș spre culmile umbrite de brazi ale munților constituie o adevărată alintare sufletească pentru acei, cari își risipesc timpul în greaua luptă pentru existență, prin fabrici, ateliere și biurouri, aerul ozonificat al pădurilor de conifere le înviorază trupurile istovite de muncă.

Mirajul înălțimilor și al zărilor fără sfârșit, atrage astăzi tot mai mulți tineri cuprinși de „dor de ducă”.

Freamătul codrilor îngânat cu vuetul surd al isvoarelor ce se prăvălesc năvalnice din zănoage pe fundul văilor îmbălsămate cu miros de rășină, țipătul ascuțit al vulturului — regele înălțimilor de azur — doinele ciobănașilor sau chiotele de haiduci ale bacilor deșteaptă patima omenească de a gusta mereu senzații necunoscute.

Dar cum acest sport, pe lângă un echipament individual bine verificat și o tehnică minuțios studiată mai reclamă și amenajări speciale pe teren ca: drumuri, marcaje, cabane (case de adăpost) etc. dezvoltarea lui e oarecum împiedecată.

Pentru înlăturarea obstacolelor ce-i stagnează avântul, sau constituit cluburi alpine (clubul alpin Român, energicul club alpin C. F. R., ce nu de mult și-a sacrificat patru îndrăgostiți ai munților etc.) care duc o luptă aprigă în această direcție, reușind să construiască, pe câteva masive mai principale, case de adăpost și drumuri marcate.

Sunt însă insuficiente și în situația aceasta ar însemna ca cea mai mare parte și cele mai frumoase regiuni ale munților noștri, atât de bogăți în diversitate de priveliști, să rămână și mai departe necunoscute, iar persistența de a trece granița să nu fie diminuată prea mult.

...Dar numai cine nu a întârziat măcar o noapte la o stână de ciobani, nu-și poate da seama de ospitalitatea acestor descendenți ai Dacilor cari au moștenit și păstrat dela strămoșii lor, neprețuite comori sufletești.

Blândetea, voioșia și vigozitatea îi caracterizează iar datinele, portul și tradițiile le determină voința.

Stânile lor pot servi oricând de adăpost celor dornici de munte, iar sufletele lor curate pot forma o bază solidă în preocupările cercetătorilor de folclor adevărat românesc.

Și în tot lungul Carpaților, la marginea codrilor, stau risipite stânile, adeseori destul de încăpătoare, ale acestor păstori tradiționali.

Prin dezvoltarea alpinismului vor folosi, în primul rând, acești păstrători de datini, cari, prin ospitalitatea lor, vor ști să atragă vizitatori spre toate coclaurile, văile și crestele munților noștri și să trezească în ei dorința de a-și cunoaște frumusețile nebănuite ale țării, iar seara, în jurul focului din vatra stânei, se vor spune mai multe povești și snoave...

București, 19 Mai 1936.

Victor Gh. Cosma, student
Membu al A. S. C. — C. F. R.
Secția alpină.

Pagina economică

Va scrie chestiuni noi economice din țară și străinătate, cari prin survenirea lor influențează în bine sau în rău mersul prețurilor dela noi din țară sau din toată lumea ;

Va sesiza chestiuni politice, măsuri economice, legi etc. cari influențează viața economică și mai ales schimbul dintre popoare ;

Va da un tablou cu prețul principalelor produse oierești, iar cu timpul va scrie și alte chestiuni de *producție și comerț*, cari să contribuie la educația și buna înstărire a oierilor.

La 20 Maiu 1935, erau la Cluj următoarele prețuri :

	Vânzare în mare (en gros) 1 Kgr. — Lei	Vânzare în mic (en detail) 1 Kgr. — Lei
Urdă dulce	dela 16—18	dela 24—28
Telemea	16—18	28—32
Brânză de burduf . .	—	44—48 (nesmân.)
Penteleu	30—32	40—44
Cașcaval Grecesc . . .	42—44	54—56
Caș de oaie stors . . .	18—20	28—30
Caș de oaie de munte	12—14	—
Liptau (Lica)	38—56	44—80
Brânză secuiască cal. I.	32	36
" " " II.	24	28
" de muncitori .	13	16
Emental	80—90	90—100
Edamer	56	70
Trapist	38	48
Roquefort	300	360
Unt de vacă	50—60	60—70
Smântână litrul	38	48
Lapte de vacă "	3—4	4—5

Pagina U. O.

Prețul lânii, pentru toate calitățile, a fost majorat, după informațiile ce avem din ziare, cu 2 lei la kgr. față de anul trecut.

Cei 2 lei în plus îi plătesc fabricanții și-i încasează Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole din București și Centrala Cooperativelor de Aprovizionare din București pentru acoperirea, așa se spune, a cheltuielilor de manipulație, și alte spese ce vor avea în legătură cu această operație.

Vom avea următoarele prețuri:

Pentru lâna merinos	Lei 68 per kg.
„ „ șpancă	„ 62 „ „
„ „ țigaie	„ 57 „ „
„ „ țigaie de Cadrilater	„ 44 „ „
„ „ țurcană albă	„ 35 „ „
„ „ „ neagră	„ 32 „ „

În prețurile indicate sunt cuprinși și cei 2 lei cu cari s'au majorat prețurile.

— — —

Mulți oieri din județul Sibiu au cerut dlui președinte al U. O. să-i convoace la o consfătuire mai restrânsă, pentru ale da anumite lămuriri în legătură cu diferitele chestiuni ce se pun în legătură cu organizarea oierilor, activitatea Reuniunilor și programul de lucru și luptă al Uniunii.

Socotind, că o consfătuire așa cum o cer oierii din Sibiu este binevenită și de folos, nefiind nici prea costisitoare, Dl președinte al Uniunii a hotărât ca această consfătuire să se țină la 12 Iulie 1936, în orașul Sibiu, în o sală a Camerii de Agricultură.

La această consfătuire sunt rugați a lua parte delegați ai tuturor Reuniunilor de oieri din județ.

Sunt invitate a-și trimite delegați la această consfătuire, dacă pot și Reuniunile din alte județe.

Reuniunile oierești, cari doresc să participe, sunt stăruitor rugate, să comunice pe adresa U. O., Poiana-Sibiului, până cel mai târziu la 5 Iulie 1936, numărul delegaților, cari vor lua parte la consfătuire.

S'a fixat data de 12 Iulie, ca până atunci fiecare Reuniune să poată lua hotărâre privitor la această consfătuire.

— — —

Președinția Consiliului de Miniștri a comunicat în scris Uniunii Oierilor, că telegramele trimise de ea Dlui Prim Ministru, privitoare la valorificarea lânii, au fost trimise dlui Ministru al Industriei și Comerțului.

Adevărat vorba proverbului: „Unde dai și unde crapă“.

— — —

Institutul Național Zootehnic din București a comunicat Uniunii, că delegatul său în Comitetul Uniunii este Dl Dr. D. Contescu, subdirectorul aceluiași Institut.

— — —

Uniunea oierilor este informată, că la inițiativa și stăruința neobosită a dlui G. Șulea, vrednic oier român din Arad, a luat ființă în acel oraș, în ziua de 21 Mai crt. Reuniunea oierilor din Arad.

Când Uniunea va fi în posesia procesului verbal de constituire, va publica numele membrilor cari compun comitetul și eventual alte amănunte.

Uniunea Oierilor constată cu deosebită satisfacție, că ideea organizării oierilor prinde și se lățește în toate părțile țării!

Se întărește încet dar solid, convingerea în toți oierii, că numai organizații pot să mai reziste și lupte pentru

promovarea intereselor lor oierești și delăturarea tuturor piedecilor ce se pun în calea bunului mers al oieritului.

Pilda Aradului va fi în curând urmată de alte și alte comune unde trăiesc oieri.

— — —

Țineți legătură cu Uniunea oierilor și propoveduiți pe unde umblați rostul și programul ei, stăruind peste tot locul ca oierii să se organizeze în Reuniuni.

Oierii, cari colindă toată țara sunt cei mai buni propagandiști ai Reuniunilor!

Fiecare să fie un propagandist convins al Uniunii.

— — —

Trimiteti costul broșurilor „*Noui Zări*” și cereți altele.

— — —

Cetiți și răspândiți în toate părțile broșura „*Noui Zări*” care cuprinde programul de lucru și luptă precum și toate revendicările oierilor; apoi statutul Reuniunilor, al Uniunii oierilor și lămuriri pentru organizarea oierilor.

Nici unui oier să nu-i lipsească această cârtică.

Costă numai 20 lei, cari se administrează în folosul Uniunii.

— — —

Toate Reuniunile sunt din nou rugate să satisfacă neîntârziat tuturor obligațiunilor ce au față de U. O.

Să trimită rapoartele cerute, să-și achite taxele statutare și să stăruie a înscrie cât mai mulți membrii în Uniune.

— — —

În interesul propriu și al oieritului în general Uniunea vă îndeamnă: *Inscrieți-vă la fondul pentru valorificarea produselor!*

Nu fiți lăsători sau chiar nepăsători!

— — —

Casseria U. O. confirmă primirea următoarei sume:
Dela Reuniunea oierilor din Loman jud. Alba
pentru 30 broșuri „*Noui Zări*” Lei 600.—

INFORMAȚIUNI

O alegere bine meritată.

Comunicăm cetitorilor noștrii, că Secțiunea Social-Economică a „Astrei” apreciind activitatea pe teren economic-financiar și culturală a dlui Nicolae Muntean, președintele U. O. și directorul revistei noastre, în dorința de a avea colaborarea Dsale în împlinirea misiunii ce Secția Economică are în cadrele „Astrei”, s'a simțit îndemnată a-l alege membru al său.

Sedința plenară a Secțiunilor literare și științifice ale „Astrei” ținută la 20 Mai crt., a aprobat alegerea dlui Nicolae Muntean ca *membru corespondent al Secțiunii Social-Economice* a Asociațiunii pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român „Astra”.

Munca dreaptă și cinstită nu se pierde și se mai găsesc oameni și asociații, cari apreciind-o, o scot la lumină!

Felicităm pe „Astra” pentru alegerea făcută și pe dl N. Muntean noul membru corespondent al ei!

De vorbă cu oierul Dumitru Iancu din Poiana-Sibiului.

Oierul Dumitru Iancu din Poiana Sibiului spune, că vânzându-și lâna și anii trecuți unui anume comerciant al cărui nume îl ținem la dispoziție, s'a dus și acum câteva săptămâni la el, să vadă, dacă nu cumva poate face târg și cu lâna din anul acesta.

L-a întrebat pe comerciantul respectiv, dacă nu cumva este amator să-i cumpere lâna și dacă da, cu ce anume preț i-o poate plăti?

El, Dumitru Iancu, i-a cerut pe kg-mul de lână țurcană lei 45— preț pe care U. O. l-a propus guvernului în memoriul înaintat.

Comerciantul i-a spus, că are cunoștință de organizația oierilor, de Uniune și respectă munca pe care Uniunea Oierilor o desfășoară în interesul oierilor și oieritului, dar el nu poate da prețul propus de U. O. deoarece dânsul ține să respecte hotărârea Sindicatului fabricanților de lână, de a plăti numai 32 Lei pe kgr.-mul de lână țurcană.

Și s'a mai lăudat acest comerciant, că ei au dat Statului 10 milioane lei, ca să nu se ducă lâna la export și să nu se mărească prețurile.

Tot acel comerciant i-a mai spus lui D. Iancu, că celor, cari se vor dovedi a fi plătit mai scump lâna, Sindicatul le va aplica anume sancțiuni.

Ba, i-a mai făcut și o mică morală, că oierii n'ar contribui cu bani, dacă li s'ar cere, pentru a-și susține interesele, dar el dă bucuros 10—20 mii lei, cât i-se va reveni din suma dată statului, că tot de pe oieri și-o scoate!

Cu acestea s'au despărțit, comerciantul și oierul, fără să facă târg.

N. R. — Declarațiile-preziceri făcute de comerciantul respectiv oierului D. Iancu acum câteva săptămâni, când nu se cunoșteau măsurile guvernului în legătură cu valorificarea lânii, au avut darul a se împlini aproape întocmai.

Posibil, și noi avem convingerea, că este numai o nimereală!

Mult stimaii colaboratori ai revistei „Stâna” sunt stăruitor rugați a trimite articole cât mai concentrate și scrise în limba curată și ușoară a poporului.

E greșită, după noi, părerea, că în graiul poporului nu se pot îmbrăca orice idei și spune orice păreri.

Mai rugăm de asemenea pe stimaii colaboratori să-și mărginească — după posibilitate — articolele la cel mult 4 pagini, cari în cele mai dese cazuri sunt suficiente pentru dezvoltarea unui anume articol.

Vor fi desigur, cazuri, cari reclamă excepții și noi bucuros le facem.

Suntem din nou nevoiți a cere răbdare colaboratorilor, că-
rora nu le-am putut din lipsă de spațiu să le publicăm articolele trimise, deși am avut și avem toată bunăvoința.

O înmulțire a paginilor ne este imposibilă și cere jertfe materiale, pe cari nu suntem în plăcuta situație a le putea face.

Din Tîterlești, jud. Mehedinți.

Oierul Nicolae Ciurea era pe drum cu sterpele, dela țară la munte.

Pe șosea, între comunele Balta verde și Jiana, a fost ajuns de autobuzul, proprietatea dlui Dumitru Russu, care face cursa Turnu-Severin—Balta Verde.

Fără nici o milă sau remușcare, numitul a intrat cu autobuzul în cioporul de oi al lui N. Ciurea, omorându-i pe loc 5

și rănind mai multe; până și pe bietul măgar l-a prins sub aripă.

Di Russu se ducea, în chef fiind, la T.-Severin unde avea să-și serbeze cununia.

În marea lui bucurie, a făcut atâta întristare oierului N. Ciurea, care a înghețat și degerat toată iarna în jurul oițelor sale pe care le-a ferit de lupi și alte primejdii!

Dar, câte nu pătesc bieții oieri!

Și-au plătit abonamentul:

300 Lei.

CLUJ: Seminarul de filologie română, Universitatea Cluj.

200 Lei.

ROMAN: Școala Agricolă, Roman.

100 Lei.

JUD. ALBA. Comuna Loman: Ion Petrașcu Nr. 331, Ion Mirion Nr. 194, Ion Lazăr, Ion Suciul. Mihai, Petru Stancu I. Alexandru, Simion Vlad al Todorii, Petru Vlad I. Ilie.

BUCUREȘTI: R. G. Minden.

JUD. CONSTANȚA. Com. Abrud: Nicu I. Stănilă.

JUD. MEHEDINȚI. Com. Titerlești: N. Tănăsoiu.

JUD. SEVERIN. Com. Obreja: Țiționea Romoluț.

JUD. SIBIU. Com. Jina: Dumitru Moga.

Comuna Poiana-Sibiului: Aron Ghișe, Pavel Dobrotă 503, Dumitru Iancu 1002, Constantin Mănișiu 1078.

Comuna Rășinari: Ion Țichindelean 276.

Comuna Săliște: Ion Lupaș.

JUD. TIMIȘ-TORONTAL. Com. Cebza: Aurel Bocia, Enedi Sigismund.

80 Lei.

JUD. SIBIU. Comuna Sadu: Ilie Popica 181,

Ziare și reviste primite la redacție:

„Isus Biruitorul” An. II. Nrii 73, 74, 75 Sibiu, „Ardealul” An. XV. Nrii 18, 19, 20, 21, Brașov. „Bravo” An. IV. Nrii 164, 165, 166, 167, 168 Arad. „Glas Românesc în Regiunea Secuizată” An. VI. Nrii 186, 187 Odorhei. „Aurora” An. XV. Nrii 115, 116, 117 București. „Valea Bârgăului” An. I. Nr. 4 Prundul-Bârgăului,

Năsăud. „Drum Nou“ An. XI. Nr. 3 Turnu-Măgurele. „Tribuna Nouă“ An. I. Nrii 3, 4 Sibiu. „Idea Națională“ An. III. Nr. 25 Buzău. „Basarabia Creștină“ An. II. Nr. 37 Chișinău. „Românizarea“ An. II. Nrii 28, 29 București. „Steaua Transilvaniei“ An. III. Nr. 27 București. „Lumina Satului“ An. II. Nr. 5 Com. Grumăzești, Neamț. „Foaia Plugarului“ An. X. Nr. 8—9 Constanța. „Cuvântul Nou“ An. II. Nr. 6—7 Satu-Mare. „Drumul Nou“ An. VI. Nrii 8, 9 București. „Revista Crescătorului de animale“ An. II. Nr. 5 București. „Acțiunea Pomicolă“ An. III. Nr. 5 Fălticeni. „Calea Nouă“ An. I. Nrii 17, 18, 19, 20, 21 București. „Sănătatea“ An. XXXVI. Nr. 4 București. „Zâmbet de Soare“ An. II. Nr. 14 Com. Ursoaia Olt. „Scânteia“ An. VII. Nr. 4—5 Gherla. „Decalog“ An. I. Nrii 3, 4 București. „Landwirtschaftliche Blätter“ An. 64 Nrii 18, 19, 20, 21, 22 Sibiu. „Erdelyi Gazda“ An. 65 Nr. 5 Cluj.

Cetiți și răspândiți revista „Stâna“ organ al oierilor!

Plățiți-vă abonamentul!

În ultimul moment când deja revista era aproape ieșită de sub tipar, am luat cunoștință de decretul-lege privitor la valorificarea lânii, publicat în „Monitorul Oficial“ Nr. 122 din 29 Mai 1936. Publicăm din acest decret Art. I. și II.

Art. I. Nimeni nu poate cumpăra lână cu prețuri mai mici decât cele fixate prin prezentul decret și anume:

Lână țigaie, 57 lei pe kg.

Lână spancă, 62 lei pe kg.

Lână merinos, 68 lei pe kg.

Lână țigaie de Cadrilater, 47 lei pe kg.

Lână țurcană albă, 34 lei pe kg.

Lână țurcană neagră, 31 lei pe kg.

Lână codină, 29 lei pe kg.

Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole, prin Sindicatul Agricol, prin Centrala Cooperativelor de producție și valorificare (Cecopava), Reuniunea Oierilor și sindicatele de creșterea oilor, va putea cumpăra lână cu preț cu 1,50 lei mai mic decât prețurile susindicate.

Pentru lână achiziționată prin mijlocirea Centralei Cooperativelor de producție și valorificare (Cecopava), Reuniunea Oierilor

și sindicatele de creștere, se va da acestora de către Uniunea Sindicatelor Agricole, un comision de 1 leu, diferența de 0,50 bani, rămânând Uniunii Sindicatelor Agricole.

Contractele ce se vor încheia vor fi aprobate în prealabil de către Ministerul Agriculturii și Domeniilor.

Pentru fixarea condițiilor contractelor, cât și pentru soluționarea definitivă a diferendelor ce s'ar ivi cu prilejul executării lor, se instituie o comisiune compusă dintr'un delegat al Ministerului de Domenii, un delegat al Uniunii Centrale a Sindicatelor Agricole, un delegat al Centralei Cooperative și un delegat al fabricanților de postav. Membrii comisiunii de mai sus vor fi desemnați de Ministerul Agriculturii și vor lucra sub președinția unui subsecretar de Stat al acestui minister.

Dispozițiunile art. 2 din J. C. M. Nr. 414 din 1935 și ale art. 1 din J. C. M. Nr. 564 din 1936, se mențin.

Art. II. Fabricanții de postavuri își vor procura lâna indigenă cu prețurile minimale fixate mai sus, în baza contractelor ce vor trebui să încheie cu Uniunea Centrală a Sindicatelor, conform J. C. M. Nr. 564 din 1936 și Nr. 414 din 1935, ce fac parte integrantă din acest decret.

Articolele următoare privesc sancțiunile ce se aplică contravenienților și modul de constatare și judecare al abaterilor dela lege.

Din cele cuprinse în articolele I și II. înțelegem:

1. Că Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole din București deține monopolul valorificării lânii. Dece? Nu știm.

2. că în schimb U. O. este cu totul lăsată pe dinafară. Motivele nu le cunoaștem.

3. că și Reuniunea oierilor (care o fi aceea nu se spune) are privilegiul să cumpere lâna sub prețurile minimale cu lei 1,50 per kg., din care 50 bani sunt ai Uniunii Centrale a Sindicatelor Agricole.

Cât ne privește nu ne putem închipui, cum au crezut cei cari au prevăzut această dispoziție în lege, că se va găsi o Reuniune oierească, să cerce măcar a cumpăra lâna sub prețul minimal, când fiecare Reuniune are obligația a lupta și au luptat chiar și vor mai lupta pentru prețurile hotărâte de Uniune!

Care Reuniune se va face de răs, oferind prețuri mai mici decât legea prevede!

Suntem siguri, că nici una!

4. că, fabricanții sunt obligați să cumpere lâna indigenă prin Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole, cu prețurile fixate.

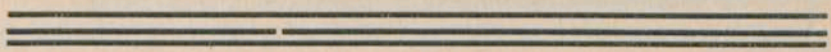
Nu se spune, care este comisionul pe care Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole îl încasează pentru lâna achiziționată prin ea!

Noi credem, că e de 2 Lei, cum s'a publicat în comunicatul delegației economice, pe cari 2 Lei în plus de prețurile fixate, îl plătesc fabricanții, Uniunii Centrale a Sindicatelor Agricole.

În legătură cu cele aci publicate se comunică spre știință generală, că „Uniunea oierilor din întreaga țară” nu va lua parte în nici un fel la operațiile de valorificare a lânii, până ei și oierilor nu li-se vor satisface justele cereri și până nu se va recunoaște, că U. O. este singura organizație oierească în drept a organiza valorificarea lânii.

U. O. mai sfătuiește pe toți oierii să nu se grăbească cu vinderea lânii, până după adunarea dela 12 Iulie, la care acum sunt invitate a lua parte prin cât mai mulți delegați toate Reuniunile, precum și oieri neconstituiți în Reuniuni.

Anunțați-vă necondiționat participarea, ca U. O. să știe ce măsuri să ia!

„STĂNA“

REVISTĂ PROFESIONALĂ ȘI DE CULTURĂ
ORGAN AL OIERILOR DIN ÎNTREAGA ȚARĂ

Director: **NICOLAE MUNTEAN**
